

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Кафедра обліку і оподаткування
(повна назва кафедри)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Бакалавр

(освітній рівень)

На тему Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками в
сільськогосподарському підприємстві

Виконав: студентка 2 курсу,
групи ОО-СТ(з)-21
напряму підготовки (спеціальності)
071 “Облік і оподаткування”

(шифрі назва напряму підготовки, спеціальності)

Пекельна Марія Михайлівна

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Лещук Галина Василівна

(прізвище та ініціали)

Рецензент Буртняк І.В.

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ 2021р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний
 Кафедра Обліку і оподаткування
 Освітній рівень “бакалавр”
 Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
 (підпис)

Баланюк І.Ф.
 (прізвище, ім'я, по батькові)

“12” жовтня 2020 р.

З А В Д А Н Н Я
на дипломну роботу студентки

____ **Пекельної Марії Михайлівни**
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи: «Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками в сільськогосподарському підприємстві»

керівник роботи: **Лещук Галина Василівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри обліку і оподаткування**
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: Теоретичні аспекти розрахунків з постачальниками і підрядниками в сільськогосподарському підприємстві. Економічна суть поточних зобов'язань та їх класифікація у сільськогосподарському підприємстві. Роль і місце розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві. Нормативно-правове регулювання контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Документування господарських операцій з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Методика та організація аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Методика проведення аудиту та інформаційне забезпечення розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”. Аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ“ГАДЗ”.

Оформлення результатів аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ "ГАДЗ".

3. Дата видачі завдання 13.10.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ I. Теоретичні аспекти розрахунків з постачальниками і підрядниками в сільськогосподарському підприємстві	19.02.2021 р.	
2	РОЗДІЛ II. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ "ГАДЗ"	16.03.2021 р.	
3	РОЗДІЛ III. Методика та організація аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ "ГАДЗ"	16.04.2021 р.	

Студент

Керівник роботи

(підпис)

Пекельна М.М.
(підпис та посада)

Лещук Г.В.
(підпис та посада)

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника”

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

на дипломну роботу
студентки 2 курсу групи ОО(ст)з-21

Пекельної Марії Михайлівни

на тему: ***“Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками в
сільськогосподарському підприємстві”***

Актуальність теми. Однією з важливих передумов діяльності підприємства є процес постачання, що тісно пов’язаний з розрахунковими операціями, які можуть призводити до утворення зобов’язань. Через різницю у часі між моментами постачання та сплати за рахунками у підприємства виникає поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Даний вид зобов’язань є тимчасово вільними обіговими коштами та здійснює суттєвий вплив на фінансову стійкість та платоспроможність суб’єкта господарювання. Тому їх розмір потрібно ретельно контролювати.

Причиною виникнення значної кредиторської заборгованості часто стає недосконалість розрахунків з постачальниками та підрядниками, недбалість працівників, шахрайство та зловживання службовими повноваженнями. Як наслідок – порушення фінансової й розрахункової дисциплін. Тому правильне, ефективне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, достовірне відображення облікової та аналітичної інформації набуває великого значення

Мета дослідження. Обґрунтування теоретичних та методичних положень

щодо методики обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками підприємства.

Об'єкт дослідження є облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ФГ "ГАДЗ".

Недоліки. Незважаючи на наукову і практичну цінність роботи, доцільним було дослідити питання визначення потенціальних можливостей розрахункової дисципліни завдяки пошуку раціональних напрямів удосконалення методики відображення в обліку такої заборгованості. Однак дане зауваження має рекомендаційний характер та не знижує рівень виконання роботи.

Загальний висновок. Випускна робота *Пекельної Марії Михайлівни* на тему: *«Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками в сільськогосподарському підприємстві»* є завершеним, поглибленим, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом і оформленням відповідає вимогам щодо таких робіт, допускається до захисту з позитивною оцінкою, а її автор заслуговує присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ "Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника"

Г.В. Лещук

"02" червня 2021 р.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

Студентки групи ОО-ст(з)-21

Пекельної Марії Михайлівни

На тему:

***“Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками у
сільськогосподарському підприємстві”***

Актуальність теми. Перехід до ринкової економіки диктує підприємствам свої умови, підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг, на фоні впровадження інновацій науково-технічного прогресу, ефективніших форм господарювання та управлінь виробництвом, активізації підприємництва.

Головну роль в досягненні цієї мети відводять організації бухгалтерського обліку на підприємстві, та обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Розрахунки між постачальниками і підрядниками з'являються у процесі господарської діяльності підприємства, для цих відносин, першо черговим є укладання контрактів (договорів) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей, контакту підряду на виконання різних робіт, надання послуг.

Основною метою бакалаврської роботи є розробка та удосконалення методики обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядчиками підприємства на основі нормативно правової літератури та матеріалів підприємства.

Об'єктом дослідження є облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на Фермерському Господарстві “ГАДЗ”.

Предметом дослідження є рахунки з постачальниками і підрядниками підприємства.

Самостійні розробки і пропозиції автора. Полягають в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення методики обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядчиками фермерського господарства “ГАДЗ”, застосування яких дозволить підвищити його інформативність, сприятиме оптимізації формуванню та ефективності використання при обґрунтуванні й прийнятті управлінських рішень, що в результаті збільшить ефективність діяльності досліджуваного підприємства.

Загальний висновок і оцінка випускної роботи. Випускна робота *Пекельної Марії Михайлівни* на тему: «Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві» виконана відповідно до вимог кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, тому може бути допущена до захисту із оцінкою “добре”, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Рецензент:

доктор економічних наук, професор
кафедри економічної кібернетики
ДВНЗ “Прикарпатський національний

університет імені Василя Стефаника”

Буртняк І.В.

Зміст

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти розрахунків з постачальниками і підрядниками в сільськогосподарському підприємстві	12
1.1. Економічна суть поточних зобов'язань та їх класифікація у сільськогосподарському підприємстві	12
1.2. Роль і місце розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві	17
1.3. Нормативно-правове регулювання контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві	24
РОЗДІЛ 2. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	37
2.1. Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	37
2.2. Документування господарських операцій з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	39
2.3. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	45
РОЗДІЛ 3. Методика та організація аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	48
3.1. Методика проведення аудиту та інформаційне забезпечення розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	48
3.2. Аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	52
3.3. Оформлення результатів аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”	55
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	60
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

Перехід до ринкової економіки диктує підприємствам свої умови, підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг, на фоні впровадження інновацій науково-технічного прогресу, ефективніших форм господарювання та управліннь виробництвом, активізації підприємництва.

Головну роль в досягненні цієї мети відводять організації бухгалтерського обліку на підприємстві, та обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Розрахунки між постачальниками і підрядниками з'являються у процесі господарської діяльності підприємства, для цих відносин, першо черговим є укладання контрактів (договорів) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей, контакту підряду на виконання різних робіт, надання послуг тощо.

Метою дипломної роботи є розробка та удосконалення методики обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядчиками підприємства на основі нормативно правової літератури та матеріалів підприємства.

Задля досягнення мети потрібно вирішити такі питання:

- Відкрити економічну ціль поточних зобов'язань та їх класифікацію;
- Встановити призначення і місце розрахунків підприємства з постачальниками і підрядчиками;
- Дослідити правове врегулювання контролю розрахунків з постачальниками і підрядчиками;
- Оглянути процес обліку розрахунків з постачальниками і підрядчиками на підприємстві;
- Оглянути документи операцій обліку розрахунків з постачальниками і підрядчиками на підприємстві;
- Охарактеризувати аналітичний та синтетичний облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками на підприємстві;
- вивчити автоматизацію розрахунків з постачальниками і підрядчиками на підприємстві;

- сформулювати хід проведення аудиту, інформаційне забезпечення розрахунків на підприємстві;
- вивчити аудит розрахунків на підприємстві;
- відобразити результати аудиту розрахунків з постачальниками і підрядчиками на підприємстві.

Предметом дослідження є рахунки з постачальниками і підрядниками підприємства.

Об’єктом вивчення є підприємство ФГ“ГАДЗ”.

ФГ“ГАДЗ” знаходиться за адресою: Тернопільська область, Бучацький район, с. Трибухівці, вул. Горішня, 79.

Підприємство ФГ“ГАДЗ” має самостійний капітал і є господарем свого окремого майна, реалізує право власника у відповідності до цілей своєї роботи та призначенням майна, має відкриті банківські рахунки та необхідні печатки, штампи та бланки із своїми реквізитами та емблемою.

Всі основні положення роботи підприємства наведені в Статуті. Підприємства ФГ“ГАДЗ” створеного з метою задоволення потреб населення в товарах і послугах. Та реалізації на основі отриманого прибутку економічних і соціальних інтересів працівників підприємства. Основними видами діяльності ФГ“ГАДЗ” є: вирощування зерняткових та кісточкових фруктів, ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників; Перероблення фруктів і овочів, додаткова діяльність – рибництво, бджільництво.

ФГ“ГАДЗ” – рівномірно працююче підприємство, яке швидко розвивається і тримає тверду позицію на ринку. Якість продукції і зважена цінова політика, власна сировина, вигідне розташування і відмінні можливості подальшого зростання виробництва роблять його привабливим для співробітництва та інвестицій.

Методи дослідження. Для досягнення цілей дипломної роботи в залежності від наукових завдань застосований комплекс загальнонаукових практик: методи економічного аналізу (розрахунок відносних і середніх величин, групування,

порівняння, математична статистика), методи бухгалтерського обліку, прийоми ІТ процедури контролю.

Інформаційною базою дослідження є нормативні акти та закони питань розрахунків з постачальниками і підрядчиками в Україні, нормативні акти та інструкції НБУ, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів. При написанні роботи вивчено підручники, посібники, методичні матеріали з бухгалтерського фінансового обліку, податкового обліку, державного фінансового контролю, банківських операцій, економічного аналізу, аудиту.

Теоретично досліджено питання обліку та аудиту розрахунків з постачальниками і підрядчиками. Закони України, Інструкції та Положення з бухгалтерського обліку.

Одержані результати мають велике практичне значення, тому що на кожному підприємстві є розрахункові операції, тому дуже важливим є правильне та своєчасне відображення операції в бухгалтерському та податковому обліку, правильність оформлення поточної документації, що супроводжують рух коштів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

1.1. Економічна суть поточних зобов'язань та їх класифікація у сільськогосподарському підприємстві

Розрахунки з постачальниками та підрядниками базуються на отриманих цінностях, виконаних роботах та наданих послугах, і ведуться на рахунку “63 Розрахунок з постачальниками та підрядниками”(таблиця 1.1).

На цьому рахунку учасники промислово-фінансової групи ведуть облік розрахунків за цінності, отримані від учасників ПФГ (машинобудування, послуги).

Кредит рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” відображає заборгованість за товари та матеріали, отримані від постачальників та підрядників, прийняті роботи, послуги, за дебетом – погашення і списання [2].

Рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” має такі субрахунки:

631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;

632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”;

633 “Розрахунки з учасниками ПФГ”.

На субрахунку 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками” ведеться облік розрахунків за виконані роботи та послуги, що надаються вітчизняним постачальникам та підрядникам.

На субрахунку 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками” ведуть облік розрахунків з іноземними постачальниками та підрядниками за отримані цінності, виконані роботи та надані послуги.

Аналітичний облік ведуть за кожним постачальником та підрядником в розрізі документа на сплату [3].

Таблиця 1.1

Рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” кореспондує

За дебетом з кредитом рахунків:	За кредитом з дебетом рахунків:
24 “Брак у виробництві”	15 “Капітальні інвестиції”
30 “Готівка”	20 “Виробничі запаси”
31 “Рахунки в банках”	21 “Поточні біологічні активи”
34 “Короткострокові векселі одержані”	22 “МШП”
36 “Розрахунки з покупцями та замовниками”	23 “Виробництво”
37 “Розрахунки з різними дебіторами”	24 “Брак у виробництві”
40 “Зареєстрований (пайовий) капітал”	28 “Товари”
42 “Додатковий капітал”	31 “Рахунки в банках”
46 “Неоплачений капітал”	39 “Витрати майбутніх періодів”
48 “Цільове фінансування і цільові надходження”	42 “Додатковий капітал”
50 “Довгострокові позики”	47 “Забезпечення майбутніх витрат і платежів”
51 “Довгострокові векселі видані”	64 “Розрахунки за податками і платежами”
55 “Інші довгострокові зобов’язання”	68 “Розрахунки за іншими операціями”
60 “Короткострокові позики”	70 “Доходи від реалізації”
62 “Короткострокові векселі видані”	80 “Матеріальні витрати”
64 “Розрахунки за податками і платежами”	84 “Інші операційні витрати”
68 “Розрахунки за іншими операціями”	85 “Інші затрати”
70 “Доходи від реалізації”	91 “Загальновиробничі витрати”
71 “Інший операційний дохід”	92 “Адміністративні витрати”
74 “Інші доходи”	93 “Витрати на збут”

П(с)БО 11 “Зобов’язання” визначає методи обліку інформації про зобов’язання та розкриття їх у фінансовій звітності.

Зобов’язання – це заборгованість, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої призведе до зменшення ресурсів підприємства, які відображають економічні вигоди [5].

Зобов’язання визнається, якщо оцінка є достовірно визначена і є ймовірність зменшення вигід в майбутньому внаслідок погашення. Погашення

може здійснюватися готівкою, відвантаженням готової продукції, товарів, виконанням робіт та послуг.

З ціллю бухгалтерського обліку зобов'язання поділяються на довгострокові, поточні, непередбачені і доходи майбутніх періодів. До довгострокових зобов'язань припадають ті, які повинні бути погашені протягом періоду більше як 12 місяців.

Довгостроковими зобов'язаннями є:

- Довгострокові кредити банків;
- Інші довгострокові зобов'язання;
- Відстрочені податкові зобов'язання;
- Довгострокові забезпечення.

П(с)БО 11 “Зобов'язання” визначає, що зобов'язання, на яке нараховують відсотки і воно підлягає сплатенню протягом 12 місяців з дати балансу, то його можна простежувати як довгострокове, і якщо термін погашення більш ніж 12 місяців і до затвердження фінансової звітності є домовленість про переоформлення зобов'язання на довгострокове.

Довгострокове зобов'язання за кредитним договором (якщо договір передбачає погашення на вимогу кредитора у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим становищем позичальника), умови якої порушені, розглядаються як довгострокові якщо:

- Перед затвердженням фінансової звітності позикодавець погоджується не потребувати погашення через порушення;
- Очікується, що протягом 12 місяців з дати балансу подальшого порушення не буде.

Довгострокові зобов'язання, на які налічуються проценти відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю.

Теперішня вартість - це дисконтована сума майбутніх платежів, яка, як дожидається, необхідна для погашення в процесі звичайної діяльності.

Поточні зобов'язання - зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу або повинні бути погашені протягом 12 місяців, починаючи з дати балансу.

До поточних зобов'язань включають:

- Короткострокові кредити банків;
- Поточну кредиторську заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, за товари, послуги, роботи, включаючи податок на прибуток, страхові розрахунки, розрахунки з оплати праці, розрахунки з учасниками;
- Короткострокові векселі видані;
- Поточні забезпечення;
- Інші поточні зобов'язання.

Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення. Зобов'язання виникають при виконанні контрактів. Існують звичайні та обтяжливі контракти.

Обтяжливий контракт – це контракт, витрати здійснення якого перевищує очікувані прибуткові вигоди від контракту. Іншим видом зобов'язань є забезпечення. Вони не мають чітко визначеного терміну. Сума їх на дату балансу може бути визначена лише за допомогою попередніх (прогнозних) оцінок.

П(с)БО 11 “Зобов'язання” визначає, що забезпечення можна створити для відшкодування майбутніх операційних витрат:

- Виплати відпусків робітникам;
- Додаткове пенсійне забезпечення;
- Виконання гарантійних зобов'язань;
- Виконувати зобов'язань при припиненні діяльності;
- Виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами.

Сума створеного забезпечення визнається витратою. Забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків підприємства. Сума визначається за оцінкою ресурсів, необхідних для погашення зобов'язань на дату балансу. [5]

Забезпечення для відшкодування витрат на реструктуризацію формується за наявності затвердженого підприємством плану реструктуризації, який включає конкретні заходи, термін реалізації та витрати на реалізацію. До зобов'язань ще включають суми цільового фінансування, які підприємство одержує для виконання визначених цільових програм. Забезпечення використовується для погашення лише тих витрат, які для нього створені. Залишок переглядається на кожну дату балансу та за потреби вносяться коригування (збільшення або зменшення). Окрему групу складають непередбачені зобов'язання. До них включають:

- Зобов'язання, яке може бути викликане минулими подіями, але тоді, коли в майбутньому відбудуться або не відбудуться події, над якими компанія не може повністю контролювати ситуацію. Наприклад, підприємство видало гарантійне зобов'язання банку щодо погашення кредиту іншим підприємством. Якщо кредит не буде погашено ним через неспроможність сплатити, підприємство гарант використає для погашення свої кошти;

- Теперішнє зобов'язання, яке появляється внаслідок минулих подій, але сьогодні не визнається через те, що воно є невірогідним. Наприклад, підприємству подано судовий позов, але результат розгляду справи на момент складання балансу ще не відомий.

Непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках:

- 03 “Контрактні зобов'язання”;
- 04 “Непередбачені активи та зобов'язання”;
- 05 “Гарантії та забезпечення надані”.

У складі доходів майбутніх періодів відображають доходи, одержані у поточному або попередньому звітному періоді, що припадають до наступних звітних періодів [7].

Для відображення зобов'язань у пасиві балансу ФГ “ТАДЗ” використовує два розділи:

- Розділ 2 “Довгострокові зобов'язання та забезпечення”;

– Розділ 3 “Поточні зобов'язання та забезпечення”.

Пасив балансу включає власний капітал та зобов'язання. Для кожного виду зобов'язань існують відповідні рахунки. Ці рахунки є пасивними. За дебетом відображають виконання зобов'язань (зменшення), а за кредитом - утворення (збільшення) зобов'язання.(рис 1.1) [8].

Активний рахунок	
Дебет	Кредит
Сальдо (залишок) на початок місяця	X
Збільшення господарських засобів (надходження) за місяць за кожною операцією	Зменшення господарських засобів (витрачання)
Оборот за дебетом (сума збільшення)	Оборот за кредитом (сума зменшення)
Сальдо (залишок) на кінець місяця	X
Пасивний рахунок	
X	Сальдо (залишок) на початок місяця
Зменшення джерела коштів за господарськими операціями за місяць	Збільшення джерела коштів за господарськими операціями за місяць
Оборот за дебетом (зменшення за місяць)	Оборот за кредитом (збільшення за місяць)
X	Сальдо (залишок) на кінець місяця

Рис. 1.1. Схема активного та пасивного рахунку

1.2. Роль і місце розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві

В ході ведення підприємницької діяльності суб'єкти господарювання взаємодіють з іншими підприємствами та організаціями, які постачають цінності, обладнання, інші активи, зокрема товарні запаси, надають послуги та виконують роботи, потрібні для забезпечення підприємницької діяльності. Як результат, виникає поточна кредиторська заборгованість перед вітчизняними та іноземними постачальниками та підрядниками.

Тобто процес постачання - це процес управління поставками, при якому його здійснення доручається спеціалізованому відділу підприємства. Завдяки внутрішнім та зовнішнім факторам створюються та реалізуються можливості та

потреби в постачанні. Вони змінюються з розмаїтою інтенсивністю і впливають на ефективність відділу постачання. Розрахунки з постачальниками є кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги, за умов подальшої оплати або іншого погашення зобов'язань.

У разі передоплати виникає дебіторська заборгованість за авансами виданими. Для підвищення надійності постачання при виборі постачальника потрібно зважати на такі умови, як:

- цінова конкурентоспроможність (включаючи витрати на зберігання, транспортування та страхування);
- умови платежу;
- гарантійний термін;
- ремонт та після продажне обслуговування;
- продукція постачальника відповідає стандартам якості;
- пряма можливість придбати у виробника або оптового продавця.

Поняття «розрахунки» та «заборгованість» пов'язані з поняттям «зобов'язання»: розрахунки появляються за зобов'язаннями або зобов'язання виникають із розрахунків, заборгованість - це зобов'язаннями або навпаки. Необхідно окремо визначити кожне поняття та взаємозв'язок між ними. Зобов'язання мають масштабний характер, охоплюють всі сфери діяльності підприємства, і виникають з моменту схвалення будь-якого рішення, але не кожне зобов'язання є дійсним. У разі прийняття рішення про практичну реалізацію зобов'язання, яке передбачає обмін ресурсами та набуття юридичної форми, його можна вважати фінансовим [9].

Якщо ці умови щодо будь-якого зобов'язання не виконуються на дату балансу, то статтю повинні вилучити із складу зобов'язань та списати з балансу. Кредиторська заборгованість є не тільки частина майна організації, але і товарні-матеріальні цінності (наприклад в зобов'язаннях з товарного кредиту).

Як правова категорія, кредиторська заборгованість - особлива частина майна підприємства, що є предметом обов'язкових правових відносин між підприємством та його кредиторами. Підприємства, які мають у власності та

використовують кредиторську заборгованість, зобов'язані повернути або виплатити цю частину майна кредиторам, які мають право вимоги на нього.

На думку Рабешка Володимира кредиторська заборгованість має подвійну юридичну природу:

- як частина майна вона належить підприємству на праві володіння чи правом власності щодо грошей або речей визначених за родовими ознаками;
- як об'єкт зобов'язальних відносин – це борги підприємства перед кредиторами, тобто особами, які уповноважені вимагати від нього певні частини майна [10].

Кожне підприємство є одночасно кредитором і дебітором, а в кожній розрахунковій операції одночасно може виникати дебіторська заборгованість в одному підприємстві і кредиторська в іншому. Кожна розрахункова операція створює різні суперечливі цілі її суб'єктів.

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками і підрядниками - це короткострокові зобов'язання, що виникають внаслідок постачання продукції чи послуг. Ці зобов'язання погашаються відповідно до договору купівлі-продажу товарів, укладеного з постачальником або підрядником. Кредиторська заборгованість зазвичай спричинена невиконанням установою своїх зобов'язань.

До поточних зобов'язань підприємств та організацій належать:

- заборгованість за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з заробітної плати;
- заборгованість з заробітної плати штатного та нештатного персоналу, допомоги по тимчасовій непрацездатності, стипендії аспірантам та учням;
- зобов'язання за відрахуваннями до Єдиного соціального внеску;
- авансові платежі, отримані за товари, роботи та послуги, що надаються фізичними та юридичними особами;
- кредиторська заборгованість постачальникам та підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та одержані послуги.

У сучасному господарюванні найпоширенішим видом кредиторської заборгованості є заборгованість перед постачальниками та підрядниками за поставлені виробничі запаси, надані послуги та не сплачені вчасно роботи. Важливість аналізу та управління кредиторською заборгованістю зумовлюється її значною часткою у поточних пасивах підприємства, а її зміни впливають на динаміку її платоспроможності та ліквідності [9].

Господарські зв'язки є необхідною умовою діяльності підприємства, так як вони забезпечують безперебійність постачання, безперервність процесу виробництва і вчасність відвантаження, а також реалізації продукції (робіт, послуг). У науковій літературі є визначення основних економічних категорій та зроблено повну оцінку сутності розрахунків із постачальниками та підрядниками, її значення, роль і місце в діяльності підприємства. Для остаточного формування взаємовідносин і відповідних розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками потрібно пройти процес пошуку підприємством. Порядок і форми розрахунків із постачальниками визначаються господарськими договорами, внаслідок виконання яких у підприємства виникають поточні зобов'язання – кредиторська заборгованість.

Господарський договір є найбільш поширеною і важливою підставою виникнення зобов'язання, основною формою реалізації товарних і грошових відносин у ринковій економіці. Формуванню взаємовідносин і відповідних розрахункових операцій із постачальниками та підрядниками передуює процес пошуку підприємством.

Статтею 264 Господарського кодексу України передбачено, що матеріально-технічне постачання та збут продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання як власного виробництва, так і придбаних в інших суб'єктів господарювання, здійснюються шляхом укладання договорів купівлі-продажу [11].

Договір – це документ, що засвідчує угоду двох або більше сторін, яка спрямована на процес установлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Договір купівлі-продажу – договір, у якому встановлюються всі умови та розрахунки, які визначаються для обох сторін. Під час укладення договору з постачальниками та підрядниками виникає юридичне зобов’язання, яке не відображається на рахунках бухгалтерського обліку та в балансі.

Відображення в обліку почнеться тоді, коли суб’єкти господарювання, які уклали договір, перейдуть до виконання взятих на себе обов’язків та за наявності умов відповідно до П(с)БО 11 “Зобов’язання”:

- оцінка зобов’язання має бути достовірно визначена;
- існуватиме ймовірність зменшення економічної вигоди у майбутньому внаслідок погашення зобов’язання.

У разі невиконання укладеного договору така ситуація може призвести до штрафних санкцій. Ця заборгованість також має відображатися у бухгалтерському обліку.

Підряд – договір, відповідно до якого одна сторона (підрядник) зобов’язується під свою відповідальність виконати за завданням другої сторони (замовника) певну роботу з використанням власних матеріалів або матеріалів замовника за певну плату. Оплачується тільки готовий результат, зданий замовникові [23].

Підрядники – це фізичні та юридичні особи, які виконують роботи за договором підряду або державним контрактом, що укладаються з замовниками відповідно до Господарського Кодексу України.

Розрахунки з постачальниками та підрядниками проводяться в готівковій та безготівковій формі або зарахуванням взаємних вимог на підставі первинних документів (накладних, товарно-транспортних накладних, актів приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг), податкових накладних, виписок банку) [12].

Датою коли у покупця визнаються зобов’язання перед постачальниками рахується період переходу прав власності на отримані активи. Тобто кредиторську заборгованість за проведені роботи, надані послуги та товари,

необхідно відображати у бухгалтерському обліку, у випадку коли дотримуються такі умови:

- від постачальників отримано вигоди й ризику, що безпосередньо пов'язані з правом власності на активи, які були придбані;
- постачальники не втручаються в подальший контроль та управління за реалізованими активами;
- сума зобов'язань перед постачальниками може бути достовірно визначеною.

Ефективна система розрахунків із постачальниками та підрядниками залежить від платіжної дисципліни покупця, вибраного платіжного інструменту, а також присутністю дійового контролю за становищем розрахунків.

Правильно налагоджена система розрахунків на підприємстві має суттєвий вплив на зобов'язання та фінансовий стан підприємства загалом.

Погашення зобов'язань перед постачальниками та підрядниками за одержані від них активи відбувається:

1) безготівковим способом, яким використовуються такі форми платіжних знарядь: платіжні доручення, платіжні-вимоги доручення, розрахункові чеки, акредитиви та векселі;

2) готівковим способом, за яким сума платежу з одним контрагентом протягом дня за одним або кількома платіжними документами не має перевищувати гранично встановлену величину (10 000 грн.). При цьому кількість підприємств (підприємців), із якими здійснюються готівкові розрахунки, протягом дня не обмежується [13].

Відображення в обліку цих операцій регулюється і Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 13 «Подання поточних активів і поточних зобов'язань».

Ознайомившись із вищезазначеними Положеннями, слід зазначити відмінності від П(С)БО 11 “Зобов'язання”.

Для визнання заборгованості перед постачальниками та підрядниками (відповідно до міжнародних та національних вимог) мають виконуватись такі вимоги:

- існує ймовірність зменшення економічних вигід унаслідок погашення цієї заборгованості;
- її оцінка може бути достовірно визначеною.

Стосовно оцінки заборгованості перед постачальниками та підрядниками, то постають певні відмінності. Відповідно до П(с)БО 11, такі зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення, а от МСБО 13 наголошує на тому, що для визначення балансової вартості використовують такі види оцінок, як історична собівартість, поточна собівартість, вартість розрахунку (платежу), теперішня вартість, справедлива вартість. Правильна організація розрахунків потребує суворого дотримання фінансової дисципліни власної оплати боргів у зобов'язаннях. Затримання оплати за одержані матеріальні цінності або несвоєчасне надходження коштів за реалізовану продукцію та надані послуги призводить до фінансових труднощів у ведення господарства. Розрахункові взаємовідносини між постачальниками та підрядниками виникають у процесі господарської діяльності підприємств і паралельно з виникненням цих відносин, відбувається формування інформаційної бази документів, укладання договорів і контрактів купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей. договорів підряду на виконання різних робіт, товарно-транспортних накладних, податкових накладних, рахунків-фактур, зовнішньоекономічних договорів купівлі-продажу, вантажно-митних декларацій.

Інколи під час проведення господарської діяльності підприємств можуть виникнути обставини, які негативно впливають на своєчасне виконання певного виду зобов'язань або і взагалі припиняють здійснення. До таких обставин належать: тимчасова або довготривала фінансова неплатоспроможність, надзвичайні події, банкрутство. Це означає, що в період здійснення операцій із розрахунків із постачальниками та підрядниками у бухгалтерському обліку може виникати як дебіторська заборгованість (якщо здійснюється передоплата), так і

кредиторська заборгованість (за умови такої оплати або іншого погашення зобов'язань). Здійснення вчасної перевірки розрахунків із постачальниками та підрядниками, попередження прострочення кредиторської заборгованості мають бути основою в організації обліку. Розрахунки з постачальниками і підрядниками є частиною механізму будь-якого підприємства. Вивченню цієї категорії варто приділяти багато часу, бо від схвалених рішень залежить стан та перспективи розвитку підприємства. Задля розширення ринку збуту товарів, а також залучення нових реалізаторів продукції потрібна ефективна політика управління кредиторською заборгованістю.

Введення аналітичних документів дозволить удосконалити облік кредиторської заборгованості шляхом забезпечення контролю вчасності розрахунків за кожною поставкою товарно-матеріальних цінностей, що, підвищить рівень платіжної дисципліни підприємства. Для вирішення поточних проблем, які виконуються на підприємстві майже щоденно управлінським персоналом, необхідна різна інформація: в якій кількості необхідно купувати виробничі запаси; брати нове замовлення. Інформація потрібна для схвалення довгострокових рішень, які встановлюють стратегію підприємства, зокрема рішень про інвестування коштів у різноманітні проекти [9].

1.3. Нормативно-правове регулювання контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками у сільськогосподарському підприємстві

Основою бухгалтерського обліку для підприємств з різними формами власності є нормативні документи, а саме: Закони, прийняті вищим законодавчим органом Верховної Ради, Укази Президента України, Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Наказів та інструкцій Міністерства фінансів України та Головної податкової адміністрації.

Розрахунки підприємства з постачальниками та підрядниками регулюється такими нормативними актами:

- Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;

- Інструкцією щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій;
- Положенням (стандартом) про бухгалтерський облік 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”;
- Положенням (стандартом) про бухгалтерський облік 2 “Баланс”;
- Положенням (стандартом) про бухгалтерський облік 11 “Зобов'язання”;
- Наказом про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку [17].

Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” затверджені єдині правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують та захищають інтереси користувачів.

Поточні зобов'язання включають:

- Короткострокові кредити банків;
- Поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями;
- Короткострокові векселі видані;
- Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги;
- Поточну заборгованість за розрахунками з одержаних авансів, бюджетом, позабюджетних платежів, за розрахунками зі страхування, розрахунками з оплати праці, розрахунками з учасниками та за розрахунками із внутрішніх розрахунків;
- Інші поточні зобов'язання [14].

В П(С)БО 11 “Зобов'язання” немає визначення критеріїв визнання конкретних видів зобов'язань.

Зобов'язання формуються у балансі підприємства та відображаються у фінансовій звітності:

- При визнанні активів, придбаних в борг;

– При створенні забезпечення за рахунок витрат (резерв на оплату праці та інші забезпечення) звітного періоду, що супроводжується збільшенням витрат та збільшенням зобов'язань;

– При зменшенні забезпечення та збільшенні зобов'язання.

Частина довгострокових зобов'язань, що підлягає сплаті в термін до 12 місяців з дати балансу, відображається у складі поточної заборгованості.

Застосовування принципу обачності, який передбачає використання методів оцінки в бухгалтерському обліку, які повинні запобігати заниженню сум визнаних зобов'язань, є важливим при оцінці зобов'язань.

Відповідно до принципу безперервності, оцінка зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде продовжуватися [15].

Інструкція із застосування Плану рахунків призначена забезпечити єдність відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках та субрахунках.

Ця інструкція містить короткий опис та призначення синтетичних рахунків та субрахунків, типова схема реєстрації та групування інформації про господарські операції

Планом рахунків визначено 9 класів, а 6 клас називається “Поточні зобов'язання” [3].

На рахунках цього класу ведеться облік короткострокових позик, довгострокових зобов'язань, які стали поточною заборгованістю з строком погашення на дату балансу не більше дванадцяти місяців, короткострокових векселів виданих, розрахунків з постачальниками та підрядниками, податків та платежів, розрахунків за страхуванням, розрахунків із заробітної плати, розрахунків з учасниками і інших розрахунків та операцій, доходів майбутніх періодів. На окремих субрахунках синтетичних рахунків 63, 64, 65, 68 залишок на кінець місяця може бути не тільки кредитовим, але й дебетовим. Ці показники не будуть згорнутися, і залишок на сукупному рахунку визначається розгорнуто за дебетом і кредитом як сума відповідного сальдо на субрахунках [16].

Облік розрахунків з постачальниками та замовниками ведеться на пасивному рахунку 63 “Розрахунок з постачальниками та підрядниками”. Тому державою встановлене законодавче регулювання розрахунків з постачальниками та підрядниками. Затверджено порядок відображення розрахунків в бухгалтерському обліку за відповідним рахунком 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”, який має відповідні субрахунки. Записи зі здійснення господарської операції відповідно до законодавства заносяться у відповідні реєстри бухгалтерського обліку.

Наказом № 356 затверджено методичні рекомендації використання бухгалтерського обліку, метою якого є узагальнення у реєстрах бухгалтерського обліку (крім позабалансового обліку) методом подвійного запису інформації про наявність і рух усіх активів, зобов'язань, капіталу, та фактів фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій та інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ) [17].

Реєстри бухгалтерського обліку призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації про господарські операції, що міститься в прийнятих до обліку первинних документах.

Облікові реєстри бухгалтерії зобов'язані складатися щомісяця і підписуватися виконавцями та головним бухгалтером або особою, відповідальною за бухгалтерський облік.

Аналітичні дані формуються шляхом групування однакових за економічним змістом основних документів в інформації, а потім результати переносяться у відповідні журнали. Аналітичні дані в бухгалтерському реєстрі повинні узгоджуватися з даними синтетичного обліку в останній день місяця.

Відповідно до характеру та змісту операції, господарська операція буде відображена в бухгалтерських записах, коли будуть отримані первинні документи або підсумки за місяць. Після перевірки форми та змісту первинних документів інформація буде перенесена до бухгалтерського реєстру. Особливо це стосується

відносин з постачальниками, які займаються торговою діяльністю. У цьому випадку відносини будуються на законодавчих вимогах [18].

У наш час діяльність будь-якого підприємства, незалежно від форми власності, повинна взаємодіяти зі сторонніми організаціями, які забезпечують підприємство необхідними для діяльності ресурсами, а також виконують роботи та надають послуги. Через різницю у часі між моментами постачання та сплати за рахунками у підприємства виникає поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Розмір таких зобов'язань потребує ретельного контролю, оскільки вони є тимчасово вільними оборотними коштами, і впливають на фінансову стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання [19. с. 181].

Інформація про стан розрахунків з постачальниками та підрядниками знаходить своє відображення у фінансовій звітності підприємств. Зобов'язання перед постачальниками та підрядниками представлені в III розділі “Поточні зобов'язання і забезпечення” пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) рядком 1615 “Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги”. Цей вид зобов'язань відображається також у Звіті про рух грошових коштів, а саме у формі № 3 в I розділі “Рух коштів у результаті операційної діяльності” рядком 3100 “Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)” та у формі № 3-н в однойменному розділі рядком 3560 “Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань” [20].

Методологічними засадами формування в бухгалтерському обліку інформації щодо зобов'язань та її розкриття у фінансовій звітності визначені в П(С)БО 11 “Зобов'язання”. На розмір зобов'язань можуть впливати курси валют, що відображено в П(с)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”. У міжнародній практиці порядок визначення та відображення короткострокових зобов'язань визначається відповідно до МСБО 1 “Подання фінансових звітів”, МСБО 37 “Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи”. (Таблиця 1.2).

Сам процес постачання є об'єктом бухгалтерського обліку, який складається з закупівлі та організації зовнішніх надходжень матеріалів, компонентів чи готової продукції від постачальників до підприємств, складів або роздрібних магазинів.

Контроль бухгалтерського обліку є основним видом контролю документів, оскільки це будь-який доступний спосіб відображення даних параметрів об'єкта контролю на документальних носіях. Система внутрішнього контролю бухгалтерського обліку визначається внутрішніми правилами та процедурами контролю, а власники бізнесу запроваджують внутрішні правила та процедури контролю для досягнення мети. На ефективність контролю за господарською діяльністю, особливо за розрахунковою діяльністю з постачальниками та підрядниками компанії, впливає чіткість організації та сформовані методи. Сформовані методи повинні включати послідовні етапи та методи контролю, а також технічні переліки та заходи контролю. Проекти базуються на конкретних списках систематизованих джерел інформації [21].

Обліковий контроль за зобов'язаннями постачальників та підрядників поділяється на кілька етапів:

- формування методологічних зобов'язань щодо контролю за бухгалтерськими процедурами постачальників та підрядників;
- визначення основного змісту операційного контролю для забезпечення досягнення розрахунку з постачальником;
- забезпечити формування інформаційної бази даних для контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- перевірити правильність та повноту супроводу бухгалтерського обліку товарно-матеріальних цінностей;
- визначити обґрунтування та правильності для відображення при поясненні фактів зміни зобов'язань та їх причини ;
- перевірити своєчасність та ефективність анулювання та припинення зобов'язань;

– скласти перелік операцій для виконання зобов'язань компанії перед постачальниками та підрядниками.

На початковому етапі бухгалтерського обліку для контролю за зобов'язаннями постачальників та підрядників важливо належним чином вибрати методи та процедури бухгалтерського обліку, які найкраще відповідають вимогам бухгалтерського обліку (інвентаризація, аудит, внутрішній аудит, предметний аудит, економічний аналіз, перевірка рішень), що будуть якнайкраще відповідати організації бухгалтерського обліку на підприємстві та встановленій обліковій політиці.

У другому розділі “Наказу про облікову політику” затверджують робочий план рахунків з бухгалтерського обліку, форму корпоративного бухгалтерського обліку, графік (план) процесу документування, аналіз послідовності бухгалтерського обліку, форму бухгалтерського документа (якщо немає стандарту), перелік та процедури організації, управлінський облік і контролю організації(аудит), підготовка та подання списків та процедур операцій, бухгалтерської (фінансової) та статистичної звітності, стану та розвитку роботи з комп'ютеризованою бухгалтерією [19].

Таблиця 1.2

Назва нормативно- правового джерела	Основні положення, що мають вплив на процес обліку
П(С)БО 11 “Зобов'язання”	Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума належить до складу доходу звітного періоду. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.
П(С)БО21“Вплив змін валютних курсів”	Кредиторська заборгованість за імпортованими контрактами визнається монетарною статтею й перераховується в результаті зміни курсу НБУ на дату здійснення розрахунків і дату балансу. Кредиторська

	заборгованість, що виникла в результаті отриманої передоплати, відноситься до немонетарних статей балансу. Сума попередньої оплати в іноземній валюті перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на дату одержання авансу.
МСБО 1 “Подання фінансових звітів”	Суб'єкт господарювання класифікує зобов'язання як поточне, якщо: а) він сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу; б) він утримує це зобов'язання в основному з метою продажу; в) зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду; г) він не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум дванадцяти місяців після звітного періоду. Умови зобов'язання, які можуть, за вибором контрагента, привести до його погашення випуском інструментів власного капіталу, не впливають на класифікацію. Суб'єкт господарювання повинен класифікувати всі інші зобов'язання як непоточні.
МСБО37 “Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи”	Зобов'язання - існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди. Торговельна кредиторська заборгованість є зобов'язанням оплатити товари або послуги, що були отримані чи надані, на які виставлені рахунки або які офіційно узгоджені з постачальником. Нарахування є зобов'язанням оплатити товари або послуги, що були отримані або надані, але не були сплачені, на них не були виставлені рахунки або вони не були офіційно узгоджені з постачальником, разом із сумами, які підлягають виплаті працівникам (наприклад, суми, пов'язані з нарахованою оплатою відпусток).[19]

На наступному етапі необхідно визначити основні елементи оперативного контролю для забезпечення розрахунків з постачальниками та підрядниками компанії. Слід зазначити, що предмет процесу постачання повинен контролюватися. Суб'єкт повинен спочатку оцінити якість сировини, матеріалів, обладнання, енергії, інших ресурсів та послуг, придбаних компанією. Після підписання контракту контролер повинен перевірити виконання договірних відносин та дисципліну розрахунків, що вимагає, щоб відповідні процедури

контролю були передбачені у відповідних розпорядженнях або положеннях, а також внутрішня система адміністративних документів:

- облікова політика (у корпоративному відношенні);
- положення про філіали, представництва, відокремлені підрозділи (визначають особливості роботи філії, представництва, виконання окремим відділом та зміни зобов'язань з метою оцінки їх впливу на фінансовий стан всього підприємства);
- положення про контрактну роботу;
- графік документообігу (запис руху основних бухгалтерських документів та відстеження виконання розрахунків з постачальниками та підрядниками компанії);
- положення про служби внутрішнього контролю (розкриття та консолідація функцій та відповідальності контролюючих суб'єктів обраних об'єктів контролю);
- посадові інструкції працівників (функції контролю визначення та виконання програми контролю обраного об'єкта перевірки) [19, 182].

На етапі формування інформаційної бази розрахункового контролю з постачальниками та підрядниками визначаються різні джерела інформації внутрішнього контролю:

- основні документи (Наказ про облікову політику, бухгалтерські документи з бухгалтерського обліку, документи перевірки служби контролю, аналітичні документи);
- бухгалтерські рахунки (Бухгалтерський реєстр, інформація про всебічний та аналітичний облік 3.3, Журнал 3, Головна книга);
- форма фінансової звітності;
- інші джерела інформації (законодавча база, інформація про курси валют тощо) [19, 183].

Наступний етап є дуже особливим, оскільки необхідно перевірити правильність інвентаризації та списків доставки, надання послуг та виконання

робіт відповідно до чинного законодавства та нормативних актів внутрішніх документів компанії. Спочатку контролер повинен перевірити наявність усієї детальної інформації в основних документах, таких як товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, розрахункові та платіжні документи. Якщо є сумніви щодо правильності оригіналів документів та їх змісту та складу, ці документи можуть бути не визнані, це факт, який не можна ігнорувати. Виходячи з цього, особа, яка здійснює контроль, повинна проводити попередній контроль бухгалтерських операцій з постачальниками та підрядниками [19].

Для кожного суб'єкта господарювання дуже важливо визначити фактичну суму кредиторської заборгованості за певний проміжок часу. У зв'язку з цим слід врахувати наступні можливі факти: прострочена, техногенна, підозріла або прострочена заборгованість, прострочені платежі, перерахунок вартості матеріалів та послуг [19].

У процесі господарської діяльності інколи товарні запаси розміщуються у наборі закупівельних документів без рахунку-фактури. Тому на цьому етапі необхідно перевірити правильність розрахунку нефактурних поставок. У цьому випадку матеріальні активи обліковуються за обліковою ціною на основі акту прийому, а виплати здійснюються лише після отримання розрахункових документів. Те, що також потрібно перевірити, це:

- випущені операції з векселями;
- своєчасність вимог за порушення договірних зобов'язань;
- своєчасне відображення рахунків виданих авансів та зарахування авансів при отриманні матеріальних цінностей ;
- відсутність перекриття заборгованості одного постачальника збігаються з передоплатою іншому постачальнику;
- правильність розрахунку курсової різниці кредиторської заборгованості та відображення її на рахунках.

Надійна та безперервна реєстрація у файлах даних усіх комерційних операцій є важливим засобом контролю об'єктів господарської діяльності,

особливо важливим засобом правильного та обґрунтованого обліку товарів, робіт та послуг [19, 183].

На етапі встановлення обґрунтування та правильності відображення, виходячи з факту зміни зобов'язання, необхідно визначити причину його виникнення. Дослідження змісту фактів зміни зобов'язань дозволяє визначити передумови для конверсії боргу, пов'язані з впливом зовнішнього середовища, державної політики та кон'юнктури ринку.

Юридичні - зміна джерела заборгованості (у порядку виникнення в нормативних актах або угодах, розрахунку суми та умовах погашення боргу);

Економічні – час та термін погашення боргу, необхідний для переведення його на інші типи, або настання передбачуваних подій, що визначають факт зміни боргу;

Деліктні - зміни у джерелі зобов'язань (у порядку виникнення в законі чи угоді, обчисленні суми та умовах погашення боргу) [19].

Причиною зміни зобов'язань також може бути:

- отримання знижок;
- зміна зобов'язань (кредитор або боржник);
- укладання договору з валютними умовами для здійснення операцій з переказу боргу [19].

Взагалі кажучи, заміна кредитора не вимагає згоди боржника. Однак, якщо кредитор також є будь-якою стороною двосторонніх договірних зобов'язань (від продажу, обміну, оренди тощо), де кредитор є одночасно боржником, можливий лише за умови згоди іншої сторони договору. Заміна кредитора означає, що оригінального кредитора, замінює інша особа, яка бере на себе це зобов'язання. Це можна зробити у всіх випадках, якщо контракт або закон не забороняє такі заміни [19].

Стаття 515 ЦК України не допускає заміну кредитора в зобов'язанні, яке нерозривно пов'язане з особою кредитора [22].

Потім ми перевіряємо правильність та своєчасність припинення та списання зобов'язань. Виходячи з існування різних способів оплати, припинення

зобов'язання також здійснюється у валюті (безготівковій, готівковій) та невалютній (кредит взаємних вимог, видача векселів, бартерна торгівля, переказ вимог тощо) спосіб оплати. Якщо зобов'язання припиняється шляхом зарахування спільної вимоги, спочатку необхідно визначити, чи це одностороннє припинення чи двостороннє припинення [19].

В подальшому персонал, що здійснює бухгалтерський контроль, повинен перевірити правильність розрахунку звірки, залікові документи та своєчасність заборгованості на рахунку. Видаючи вексель, підприємство повинно забезпечити правильність форми векселя та правильність отримання та передачі векселя. Якщо компанія видає власні векселі, аудитор проаналізує дані про постачальників та підрядників, яким векселі видані, та умови оплати. На основі даних бухгалтерського обліку аудитор визначає правильність обліку відсотків за векселем, сплачених за відстрочку платежу. Укладаючи бартерну угоду, контролер аналізує основні умови (перехід права власності, еквівалентність товарів, що підлягають обміну), і перевіряє правильність оцінки матеріальних активів, випущених компанією в результаті обміну, відображаючи різницю між ними. Ціна, зазначена в угоді, та балансова вартість переданих матеріальних активів [19].

Завершальним етапом бухгалтерського процесу контролю за зобов'язаннями перед постачальниками та підрядниками є підрахунок операцій з метою виконання зобов'язань підприємства. Потреба у проведенні інвентаризації товарно-матеріальних цінностей пов'язана з визначенням залишку заборгованості за відповідними бухгалтерськими документами та перевірки обґрунтованості сум, зафіксованих на таких боргових рахунках. Не слід ігнорувати строк погашення зобов'язань, встановлений за боргами кредиторів та винних осіб. На цьому етапі вам також потрібно перевірити, чи є переплати та недоплати [19].

Процедури бухгалтерського обліку, що контролюють кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги, також забезпечують перевірку виконання контракту. Це може порушити умови контракту, такі як арифметичні помилки в розрахункових документах, невідповідні ціни, відсутність надмірних

природних втрат, невідповідність товарних запасів стандартам якості тощо. У цьому випадку обидві сторони змушені виконувати положення договору. Умови контракту сторони, яка не виконала або частково виконала контракт [19].

У процесі підрахунку суми боргу повинні узгоджувати обидві сторони врегулювання (включаючи кредитора та боржника). Це необхідно для узгодження суми боргу. З цією метою контрагент формує акт звірки, який включає заяву зі свого рахунку аналізу боргу, сформульована у довільній формі, але містить обов'язкову детальну інформацію, зазначену у Статті 9 Закону № 996 “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [23]. У акті звірки також слід вказати дату та номер угоди між підприємствами та суму боргу. Якщо обидві сторони операції є і боржниками, і кредиторами, вони повинні подати акт, в якому дебіторська та кредиторська заборгованість зазначаються окремо. Отримавши заяву, компанія-боржник повинна підтвердити суму заборгованості або висловити заперечення. У деяких випадках, якщо розбіжності не будуть вирішені в кінці звітного періоду, сторони відображатимуть суму з боржниками та кредиторами на основі даних бухгалтерського обліку. Щоб уникнути непогашеної заборгованості, рекомендовано передбачити періодичність та час звірянь під час укладення договору [19].

Ефективна система внутрішнього контролю повинна забезпечувати та сприяти формуванню позитивних результатів для підприємства, раціональному використанню всіх елементів його ресурсного потенціалу та запобігати порушенню чинного законодавства [19, 185].

РОЗДІЛ 2

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”

2.1. Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”

Під час господарської роботи ФГ “ГАДЗ” формуються економічні відносини та фінансові відносини з постачальниками матеріальних цінностей та фізичних послуг.

Серед поставників підприємств є фізичні та юридичні особи, які здійснюють доставку товарно-матеріальних цінностей, малоцінних та швидкозношуваних засобів, необоротних активів та інших матеріалів. До числа підрядників фізичних та юридичних осіб, які виконали будівельні, ремонтні чи інші роботи [24].

Для розрахунку з постачальниками та підрядниками на ФГ “ГАДЗ”, використовують такі документи: супровідні документи надходження товарно-матеріальних цінностей, акт наданих послуг, виконаних робіт і банківські (касові) документи про оплату їх вартості.

Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками здійснюються на основі документів поставника: товарно-транспортних накладних, рахунків-фактур, актів виконаних робіт, наданих послуг, податкових накладень [24].

Документи, які надає постачальник покупцю на суму оплати за отриману продукцію, роботи та надані послуги, повинні бути акцептовані. Після чого покупець посилає своєму банку платіжне доручення на оплату товару та отримує виписку банку про перерахунок грошових коштів з поточного рахунку. Якщо оплата товару проводиться готівкою, то виписують видатковий касовий ордер на видачу готівки під звіт та авансовий звіт про використання виданої готівки [24].

Підставою для оприбуткування та оплати товару є також документ, що підтверджує його доброякісність. Якщо отримані товарні запаси не відповідають умовам контракту, претензія буде до постачальника [24].

Організація бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками має забезпечити своєчасну звірку розрахунків та запобігти простроченню платежів [24].

Для обліку розрахунків за отриманими товарно-матеріальними цінностями, виконаними роботами та послугами, що надаються постачальникам та підрядникам, ФГ “ГАДЗ” використовує рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”. Кредит рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” відображає отримані від поставника або ж підрядника товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, послуги, за дебетом - погашення, списання.[24]

ФГ “ГАДЗ” використовує рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” який має такі рахунки 3-го порядку;

- 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;
- 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”.

На рахунку 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками” ведеться облік рахунків за одержані матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги з вітчизняними поставниками та підрядниками.

ФГ “ГАДЗ” використовує рахунок 631 який має наступні рахунки 4-го порядку:

- 6311 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками сировини та матеріалів”;
- 6312 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками робіт, послуг”;
- 6313 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками товарів”.

На рахунку 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками” ведеться облік рахунків з закордонними поставниками та підрядниками за одержані матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги.

ФГ “ГАДЗ” використовує рахунок 632 який має такі рахунки 4-го порядку:

- 6321 “Розрахунки з іноземними постачальниками ТМЦ”;
- 6322 “Розрахунки з іноземними постачальниками робіт, послуг”.

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі договорів. Для обліку рахунків з поставниками і підрядниками використовують Журнал 3 і Головну книгу.

Таким чином, ФГ “ГАДЗ” веде первинний, синтетичний та аналітичний облік розрахунків з поставниками та підрядниками, при цьому використовує всі необхідні документи та реєстри бухгалтерського обліку.

2.2. Документування господарських операцій з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”

Для здійснення оплати ФГ “ГАДЗ” отримує від поставника “Рахунок-фактуру”, в якому вказується кількість, ціна і загальна сума (з урахуванням ПДВ) до оплати. В свою чергу перерахування коштів на рахунок поставника здійснюється за допомогою “Платіжного доручення” (Див. додаток А). Підтвердженням здійснення оплати поставнику є виписка з банку по рахунках ФГ “ГАДЗ” [25].

Для отримання у поставника придбаних товарів само вивозом, представнику покупця повинна бути видана “Довіреність на одержання цінностей” [25].

Видача покупцю із складу поставника матеріальних цінностей здійснюється на підставі документа “Товарно-транспортна накладна”(Див. додаток Б) [25].

Вантажі, які приходять на підприємство від поставників, реєструють у “Журнал обліку вантажів, що надійшли”. Записи у журнали складського обліку цінностей, що надійшли, проводять на підставі доданих товарно-транспортних накладних або “Прибуткового ордера” (Див. додаток В), який оформляється комірником по факту їх надходження [25].

Відпуск матеріалів на сторону виконується на підставі договорів, нарядів та інших документів та письмового розпорядження керівника підприємства.

Відпуск, як і надходження матеріалів, оформлюють також товарно-транспортною накладною (за потребою) [26].

У відділі постачання покупця провадять оперативний облік виконання договорів поставниками і покупцями матеріалів. У цьому разі відкривають

спеціальний журнал обліку надходження вантажів, в якому відділ постачання зобов'язаний:

- В обов'язковому порядку зареєструвати всі необхідні документи вантажів, що надходять;
- Звірити чи відповідають данні документів постачальника до договору;
- відмітити реалізацію фондів;
- Особі, яка буде транспортувати товар надати розпорядження на одержання та доставку вантажу (за умови, якщо товар надходить залізницею або водним шляхом);
- Усі необхідні документи передати до бухгалтерії або в фінансовий відділ [26].

Постачання будь якого підприємства матеріальними ресурсами складається з двох процесів:

- транспортування та безпосередньо доставку підприємством матеріалів, які були замовлені та закуплені, на підставі відповідної первинної документації;
- формування заборгованості та сплати постачальникам одержаних від них матеріальних цінностей [26].

Покупець зобов'язаний контролювати доставку товарів, організовувати їх прийом і розвантаження та зберігати їх належним чином на складах або в інших місцях. Організація, відповідальна за перевезення вантажів на основі правильно оформлених транспортних документів, є відповідальною за перевезення вантажів у дорозі та їх зберігання [26].

Покупець приймає товар на складі виходячи з факторів кількості та якості. Коли представник покупця отримує товар на складі постачальника через авторизаційний лист і транспортує його способом транспортування, він також може отримати товар шляхом експорту. Відповідальність покупця за вартість отриманого матеріалу починається з моменту підписання товарного документа після отримання товару [26].

Узагальнення розрахункової інформації з постачальниками та підрядниками відображено в бухгалтерському обліку журналу № 3 та у спрощеній формі бухгалтерського обліку у звіті В-7.

В системі реєстрації бухгалтерського обліку розрахунки з постачальниками та підрядниками відображаються у щоденнику №3 (розділ І), який використовується для реєстрації кредитних господарських операцій за рахунком №63, що відповідають дебету відповідного рахунку. Журнал поєднує аналіз та всебічний облік комерційних операцій, розрахованих з постачальниками та підрядниками цих операцій, і останнім не потрібно витрачати зайвий час, оскільки його дані походять із даних аналітичного бухгалтерського обліку [27].

Усі розрахунки у щоденнику № 3 аналізуються та враховуються суворо для кожного розрахункового документа. На відміну від журналу №1 та №2, він не дозволяє додаткові суми для подібних господарських операцій. Реєстрація журналу № 3 має приймати та обробляти пов'язані з цим розрахунково-платіжні документи (рахунки-фактури, виписки з доданими документами, касові ордери та документи) цього місяця [27].

Дебіторська заборгованість від постачальників та підрядників відображається у Журналі № 3, що відповідає дебетам запасів та рахункам витрат. Сума, списана на відповідний рахунок, відображається в спеціальному розділі журналу “Оплата рахунку-фактури, позначка для списання або списання нефактурної оплати” [27].

Журнал № 3 є одним із найскладніших реєстрів у форматі журналу бухгалтерського обліку. Він умовно розділений на дві частини. Ліва половина журналу (стовпці з 1 по 12) насправді є журналом, у контексті кожного ваучера (рахунка-фактури, акта про прийняття тощо) вона відображає тему № 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” Кредитний оборот ставка. Інвентарний рахунок, витрати на дебетування: Права частина журналу (графи 13-21) призначена для відображення операцій на дебетовій стороні рахунку № 63, тобто обліку запасів, що сплачується постачальникам та підрядникам, та контракту на основі зайнятості. У цій частині журналу вказується рахунок, що

підлягає зарахуванню (кошти, позики тощо). Окрема графа реєстру виділяється для запису дати господарської операції, номера документа, найменування постачальника або підрядника та залишку на початок та кінець місяця [27].

В кінці періоду підсумки лівої половини журналу будуть передані до Головної книги, а результати правої частини будуть використані для взаємного контролю з іншими реєстрами журнального обліку [27].

В кінці журналу № 3 є таблиця, яка узагальнює розрахунки з постачальниками та підрядниками, а в кінці місяця відображає стан розрахунків за рахунком 63 [27].

У зв'язку з такою побудовою журналу № 3 із використанням лінійно-позиційного методу записів робить облік розрахунків з постачальниками і підрядниками наочним, забезпечує його достовірність, у ньому легко звіряти розрахунки, своєчасно виявляти заборгованість, що виникає, та ін. При цьому відпадає необхідність ведення особових рахунків постачальників і підрядників і складання обігових відомостей [27].

Порядок ведення журналу №3 такий.

Коли відкривається Журнал № 3 поточного місяця, залишок на рахунку № 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” фіксується у графі “Залишок на початок місяця”. Запис базується на даних попереднього місяця Журналу №3. У той же час залишок кредиту на рахунку № 63 на початок місяця включає суму, яка не була сплачена в кінці місяця і використовується для інвентаризації, отриманої компанією, або послуги, що надається компанії та суми, зазначеної в документах за виконану роботу підрядником. Залишок кожного неоплаченого документа відображається в окремому рядку, тобто відображається за позицією [27].

Протягом місяця записи в журналі № 3 за рахунками-фактурами або розрахунковими документами, що їх заміняють, щодо поставки товарно-матеріальних цінностей, у частині купівельної вартості цих цінностей і сум, належних постачальникам, здійснюються в міру надходження цінностей на склади підприємства [27].

У цьому випадку для кожного рахунку-фактури вкажіть його реєстраційний номер в окремому рядку реєстру, основні дані, надані у формі журналу, а потім прийнятну суму платежу, суму кредиту та інші необхідні суми. Сума прийнятого платежу відображається в окремій колонці Журналу компонентом, який визначає фактичну вартість придбання отриманих запасів. На практиці рахунки конкретного постачальника, що має найбільший зв'язок з компанією, складаються в окремому розділі Журналу №3, і для цього виділяється кілька рядків для кількості, яка може бути доставлена на місяць. Ця програма значно полегшує розрахунок [27].

Якщо під час приймання запасів виявляється дефіцит, кількість виявлених дефектів відображається окремо разом із компонентом вартості придбання фактично отриманої вартості. Таким же чином рівень, повнота тощо суми претензії, визначеної під час прийняття або під час перевірки рахунку-фактури [27].

Відображення дефіциту та сума вимоги відповідає дебету субрахунку 374 “Звірки, пов'язані з претензіями” та субрахунку 374 “Звірки з різними боржниками”.

Якщо у квитанції рахунку буде виявлено дефект суми, заявленої до постачальника, прийнята сума на рахунку буде зменшена. Отже, у цьому випадку претензія до постачальника в Журналі № 3 не буде відображена [27].

Зайва частина, виявлена в процесі прийому матеріальних активів, відображається окремим рядком у Щоденнику № 3, подібно до відображення нефактурованих поставок.

Щодо отриманої матеріальної вартості, журнал також показує вартість відповідно до книжкової ціни компанії [27].

У цей період компанія може отримати матеріальні активи без “рахунку-фактури” від постачальника (доставка без рахунку-фактури). Надходження матеріальних цінностей повинні бути підтверджені відповідними документами, підписаними уповноваженою особою, або завірені її знаком (підписом або печаткою). Документація постачальника. Отримані протягом звітного періоду

матеріальні активи, що не були виставлені рахунки, відображаються окремо в щоденнику №3 кожної поставки, замість номера "рахунка-фактури" у графі з назвою, буква "Н" (не виставляється рахунок) [27].

Насправді ці входи зазвичай робляться в кінці місяця, оскільки постачальник все ще може скласти рахунок-фактуру в поточному місяці.

Для кожної нефактурної поставки вартістю матеріальної вартості, що надійшла, є ціна, прийнята компанією за вартість цього типу, а не вартість придбання (використовується для запису суми рахунку-фактури або інших розрахункових документів) - однакові бухгалтерські витрати, але розбито за синтетичними рахунками або субрахунками запасів. У стовпці "Використовується разом за рахунком-фактурою або нефактурованою доставкою" відображається загальна вартість отриманих товарів на основі оцінки матеріалу за балансовою ціною, а буква "Н" додається до числа чисельників [27].

Отримавши від постачальника рахунок-фактуру за товарно-матеріальні цінності, прийняті в нефактурному замовленні на доставку, торгуйтеся з балансовою вартістю цих цінностей проти раніше зафіксованої суми та введіть його звичайним способом на основі отриманого рахунку-фактури. Сума операції та сума рахунку-фактури записуються у перші два вільні рядки журналу відповідно. У той же час, для контролю рядка запису господарської операції, який фіксує непогашену поставку, номер рядка, де вказаний запис сторнування, робиться у стовпці «Платіжний знак, сторнування або сторнування несплачених рахунків» [27].

Журнал №3 також фіксує роботу, виконану підрядником, та оплату послуг, що надаються компанії. Записи в реєстрі базуються на рахунках-фактурах або інших документах, представлених підрядником як оплата цих робіт та послуг. Сума, що підлягає сплаті підряднику, відповідає дебету рахунку, з якого слід вирахувати відповідні витрати [27].

Поряд з даними про суми, належними за прийняті роботи, товарно-матеріальні цінності, що надійшли, і надані послуги в журналі № 3 відображають суми оплати і списання за кожним рахунком-фактурою окремо. Позначки роблять

у тому ж рядку, в якому відображено суму, прийняту до оплати на користь постачальників. При цьому зазначають дату оплати і номер рахунку, який кредитується. Для позначки про оплату в наступні місяці передбачено графу “Позначки про оплату в наступні місяці” [27].

Наприкінці місяця по журналу № 3 підраховують підсумки в розрізі кореспондуючих рахунків звіряють їх з відповідними обліковими реєстрами. Підсумок лівої частини журналу № 3 покаже кредитовий обіг на рахунку № 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” у кореспонденції з рахунками, що дебетуються.

Підсумок правої частини - дебетовий обіг рахунку № 63 у кореспонденції з рахунками, що кредитуються [27].

Для узагальнення даних про розрахунки з постачальниками і підрядниками в журналі № 3 наведено таблицю “Зведено-контрольні дані до рахунку № 63”, у якій здійснюються записи в кінці місяця. Підставою для цих записів є журнал. Суми кредитових обігів по цьому рахунку переносяться із журналу за підсумками графи “Разом за рахунками-фактурами або за невідфактурованими поставками”, суми дебетових обігів - за підсумками графи “Разом за дебетом”. Виведене в таблиці сальдо рахунку № 63 звіряють з даними Головної книги.

Після закінчення журналу його підписують, і підсумкові дані за кредитом рахунку № 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками” у цілому і в кореспонденції з рахунками, що дебетуються, а також залишок на кінець місяця переносяться до Головної книги, про що робиться відповідна позначка в реєстрі [27].

2.3. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”

Облік рахунків з поставниками бухгалтерія підприємства веде на пасивному синтетичному рахунку 631 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”.

На ФГ “ГАДЗ” рахунок 63 призначений для згрупувань повідомлень про розрахунки з поставниками та підрядниками за:

- отриманні матеріальні цінності, отриманні виконані роботи та послуги, включаючи надання електроенергії, газу, води, а також по доставці або переробці матеріальних цінностей, розрахунки, документи на які акцептовані та підлягають оплаті через банк;

- матеріальні цінності, роботи, послуги на які розрахункові документи від постачальників чи підрядчиків не надійшли (невідфактуровані поставки);

- надлишки матеріальних цінностей, виявлених при їх отриманні [28].

За дебетом цього рахунку відображуються суми сплачених рахунків, за кредитом сума що облікується акцептованих рахунків на матеріальні цінності, що надійшли, виконані роботи та послуги [28].

Аналітичний облік на ФГ “ГАДЗ” ведуть за окремими рахунками постачальників та підрядників, фактами надходження невідфактурованих поставок або оплати матеріальних цінностей, що не надійшли, в розрізі постачальників і підрядників.

Рахунки з поставниками на ФГ “ГАДЗ” ведуть, як правило, після відвантаження матеріальних цінностей, виконання робіт, надання послуг або одночасно з ними [28].

Незалежно від методу оцінки ТМЦ, прийнятого на ФГ “ГАДЗ”, рахунок 63 кредитується згідно з документами постачальника в межах суми акцепту. У випадку, коли рахунок постачальника був акцептований і оплачений до надходження вантажу, а при прийманні ТМЦ виявилась їх недостача проти відфактурованої кількості, невідповідність цін та якісних показників, обумовлених в угоді, арифметичні помилки тощо - Дт 374 “Розрахунки за претензіями”; Кт 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”. [28]

Бухгалтерські проведення по рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” наведені у Таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Відображення в обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на ФГ
“ГАДЗ”

з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
1	Проведено розрахунок з постачальниками через касу підприємства за отриману продукцію, послуги	63	30	91583,35
2	Проведено розрахунок з постачальниками через розрахунковий рахунок за отриману продукцію, послуги (погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками)	63	31	91583,35
3	Проведено взаємозалік заборгованостей	63	36	50860,11
4	Виконаний взаємозалік заборгованостей	63	37	2611,05
5	Проведено збільшення капітальних інвестицій	15	63	78830,15
6	Оприбутковані виробничі запаси, придбані у постачальників	20	63	7955249,97
7	Оприбутковані МШП придбані у постачальника	22	63	241419,77
8	Списано на виробництво послуги, товари отримані у постачальників	23	63	23500,00
9	Повернуто товар постачальникам	28	63	3997055,50
10	Повернуто кошти від постачальників на розрахунковий рахунок	31	63	200000,25
11	Відображена сума податкового кредиту по ПДВ	64	63	2727361,23
12	Списано послуги постачальників на загальновиробничі витрати	91	63	1301066,27

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

3.1 Методика проведення аудиту та інформаційне забезпечення розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАДЗ”

Для проведення аудиту на підприємстві ФГ “ГАДЗ” необхідно вжити таких заходів:

- Накопичувати та аналізувати необхідну інформацію для оцінки достовірності фінансової звітності та фінансового обліку;
- Визначити профіль компанії та сферу діяльності відповідно до складу документів, статуту, характеру роботи та змісту;
- Порівнюючи невідповідність між фактичною діяльністю підприємства та статутною, про що повинна повідомити керівництво та рекомендувати йому внести зміни або доповнення до нормативних актів та перереєструватись у відповідних державних органах;
- Аудиторський план та подальший контроль аудиту;
- Оцінити контроль внутрішнього аудиту;
- Аналіз показників балансу та інших форм даних фінансової звітності;
- Перевірити подібні показники балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал; [29].
- Контроль відповідності даних фінансової звітності записам в бухгалтерському реєстрі;
- Перевірити, чи відповідають дані фінансового обліку та фінансова звітність вимогам чинного законодавства та облікової політики;
- Попередня оцінка повноти та правильності балансу та інших форм фінансової звітності [29].

Невід’ємною частиною аудиту є детальний аналіз усіх статей балансу та порівняння їх із необхідними записами в Головній книзі протягом періоду аналізу.

Якщо в процесі порівняння спостерігаються розбіжності в бухгалтерських записах або окремих числових показниках, необхідно звернутися до бухгалтерських записів та оригіналів документів [29].

Плануючи та виконуючи аудиторські процедури, аудитори повинні брати до уваги, що дотримання клієнтом українських законів та норм може призвести до спотворення фінансової звітності клієнта. Рівень професійної підготовки аудиторів може зробити лише висновок про те, що певні факти діяльності компанії не відповідають вимогам законодавчих та нормативних-правових актів України. Аудитор не несе відповідальності за порушення керівництвом клієнта необхідних вимог законодавства та нормативних актів [29].

Однак слід мати на увазі, що навіть якщо планування та впровадження процесу аудиту відповідають вимогам національних стандартів аудиту, завжди існує ризик того, що в процесі аудиту не буде виявлено помилок. Відповідно до міжнародних операційних стандартів, “аудитори повинні переглянути фінансову звітність, достатню для висловлення думки щодо загальної фінансової звітності” [29].

Аудиторський звіт повинен виділити ключові моменти. Основною метою аудиторів є забезпечення точності фінансової звітності [29, с.50].

ФГ “ГАДЗ” для ведення бухгалтерського обліку використовує програму “1С: Бухгалтерія 8.0.”. Суть комп’ютерної форми обліку полягає у тому, що дані про здійснені на підприємстві господарські операції з паперових носіїв первинний облік інформації записують на магнітні носії. На підставі введених даних автоматично робиться групування дебетових і кредитових оборотів за аналітичним і синтетичним рахунками, визначають сальдо, формують обігові відомості і звітність. Вихідну інформацію подають у вигляді друкованих регістрів за окремими рахунками бухгалтерського обліку та відеограм.

Набір програм “1С:Бухгалтерія 8.0.” є універсальною програмою автоматизації діяльності підприємства, яка використовується для будь-яких розрізів економічної діяльності підприємства, в тому числі й різних ділянок

бухгалтерського обліку. Програма “1С:Бухгалтерія8.0.” має компонентну структуру.

Первинні документи дають змогу ввести дані в автоматизовану програму “1С:Бухгалтерія 8.0” [28].

За даними програми складаються відомості синтетичного та аналітичного обліку, дані яких переносяться у бухгалтерську звітність.

“1С: Бухгалтерія 8.0.” представляє собою компоненту “Бухгалтерський облік” системи програм 1С: Бухгалтерія з типовою конфігурацією для України. Ця конфігурація призначена для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві [28].

В програмі “1С:Бухгалтерія 8.0.” реалізована загальноприйнята методика бухгалтерського та податкового обліку для підприємства, яка підтримує національні стандарти бухгалтерського обліку.

Бухгалтер вводить програму вручну. Для вводу програми 1С Бухгалтерія використовує типові операції-сценарії формування бухгалтерських проводок для оформлення типових актів господарської діяльності. Також операції формуються автоматично первинними документами [28].

1С Бухгалтерія включає набір стандартних рахунків, які дозволяють бухгалтеру підприємства отримати інформацію за певний період, в різних розрізах та з необхідним ступенем деталізації інформації. Не виключенням є і рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядчиками”.

1С Бухгалтерія включає набір стандартних звітів, які дозволяють бухгалтеру отримати інформацію за певний період. Всі створені звіти виводяться на друк [28].

Звіти по синтетичному обліку з рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками” на ФГ “ГАДЗ”:

- оборотно-сальдова відомість;
- шахматна відомість;
- відомість по рахунку;
- аналіз рахунку за період та по датам;

- карточка рахунку;
- зведені проводки.

Звіти з аналітичного обліку по рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”:

- оборотно-сальдова відомість по рахунку в розрізі об’єктів аналітичного обліку;
- аналіз рахунку в розрізі об’єктів аналітики “Аналіз об’єктів аналітики по рахункам”;
- карточка операцій по об’єкту аналітики;
- обороти між об’єктами аналітики.

В програмі “1С: Бухгалтерія 8.0.” аналітичний облік організовується за допомогою спеціального механізму “субконто”. На етапі конфігурування визначається перелік можливих видів субконто. Під видом субконто розуміють сукупність однотипних об’єктів аналітичного обліку. Так, всі основні засоби утворюють вид субконто “Основні засоби” всі матеріали, відповідно, — “Матеріали” [28].

Ведення аналітичного обліку на ФГ “ГАДЗ” по визначеному рахунку виділяється налагодженням субконто, що задається в Плані рахунків. Якщо для ведення аналітичного обліку надано за допомогою набору видів субконто, то такий аналітичний облік називається багаторівневим. З іншого боку аналітичний облік може бути багаторівневим, якщо одним із субконто рахунку є багаторівневий довідник [28]. В програмі “1С: Бухгалтерія 8.0.” існує можливість в межах одного синтетичного рахунку одержувати кілька різних систем аналітичних рахунків, які, в свою чергу, різнобічно показують первинну інформацію. В будь-якій системі аналітичних рахунків дані групуються і узагальнюються для потреб управління за певним принципом, що визначається видами субконто.

Аналітичний облік можна вести для будь-якого рахунку або субрахунку і включати від 3-х до 5-ти різних розрізів аналітики, організувавши при цьому ведення аналітичного обліку в необхідних розрізах.

Для накопичення інформації про множину однотипних об'єктів використовуються довідники [28].

Всі об'єкти (елементи) довідника мають свій унікальний код, який дозволяє програмі їх ідентифікувати, незалежно від значень інших параметрів, у тому числі й назви. Як правило, кожному виду субконто відповідає окремий довідник.

Програма “1С:Бухгалтерія 8.0.” дозволяє доповнювати перелік довідників типової конфігурації, створюючи необхідні довідники самостійно.

Програма дозволяє формувати стандартну звітність:

- аналіз рахунку – дозволяє отримати інформацію в розрізі кореспондуючих рахунків до основного по загальній сумі;
- картка рахунка – відображається деталізація операцій до проводки з вказанням операції, субконто, кількості, суми, поточного сальдо;
- обороти по рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”;
- журнал-ордер та відомість по рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” [28]

3.2 Аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАЗ”

Аудит проводиться окремо для кожного постачальника та кожного документом (рахунку-фактури). Після отримання матеріалів, товари повинні бути зафіксовані: дебетовий рахунок 20 “Виробничі запаси”, 28 “Товари” та кредит 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками” [29].

Аудитор перевіряє правильність та своєчасність виконання договірних зобов'язань, що виконуються постачальниками та підрядниками для робіт чи послуг, за умови, що аудит розпочинається з аналізу результатів списку кредиторської заборгованості за відповідний звітний період на дату, що передуює аудиту. Звіряння підлягають залишки кредиторської заборгованості на початок звітного періоду, відображенні в регістрах бухгалтерського обліку, із залишками в попередньому звітному періоді й уточняється реальність кредиторської заборгованості [29].

Аудитор перевіряє правильність та своєчасність виконання договірних зобов'язань постачальників та підрядників щодо виконання робіт або надання аудиторських послуг. Спочатку вони повинні проаналізувати результати відповідної кредиторської заборгованості протягом звітного періоду до аудиту. Ми можемо використовувати залишок за попередній звітний період, відображений у звіті, для перевірки залишку кредиторської заборгованості на початок звітного періоду, а за допомогою кредиторської заборгованості вказати фактичну ситуацію. Аналіз матеріалу списку розрахунків дає аудитору можливість зосередитися на розрахунку сумнівних боргів, щоб перевірити обґрунтованість сумнівного резерву боргу та законність списання безнадійної заборгованості з балансу. В ході розрахункового аудиту з постачальником необхідно визначити, чи існує договір на поставку товару, перевірити доцільність закупівлі та чи відповідає воно договору врегулювання. Для того, щоб визначити повноту обліку матеріальних активів, необхідно порівняти кількісні та вартісні дані на платіжних документах (платіжних квитанціях та вимогами-дорученнями) з даними його оприбуткування (рахунки-фактури, накладні) і показниками аналітичного обліку розрахунків з постачальниками (реєстрів операцій за рахунками з постачальниками), книгами, картками складського обліку, звітами руху товарів [29].

Перевіряючи розрахунки з підрядником, переконуємось, що:

- чи включений об'єкт, що будується, до титульного списку;
- чи надані їм відповідні джерела фінансування;
- чи існують проектні та кошторисні документи на будівельний майданчик;
- чи існує контракт з підрядником, і які умови оплати (для всього об'єкта або фази робіт);
- Правильність застосування цін, розцінок, чи немає дописок обсягів виконаних робіт;

Автентичність рахунку-фактури, поданого на оплату, з прикладеними до них актами про виконані роботи [29]. За допомогою програми 1С Бухгалтерія ФГ

“ГАДЗ” веде автоматизований облік, що полегшує ведення бухгалтерського обліку. Автоматизація облікового процесу дає можливість підвищити оперативність і точність облікових даних, необхідних для управління підприємством. Використання комп’ютерної форми пов’язане з певними капітальними витратами, однак це дає змогу підвищити рівень оперативності й точності облікової інформації, необхідної для здійснення управління підприємством. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться відповідно до встановлених норм. За допомогою програми можна детально проаналізувати рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”. За короткий час формуються звіти синтетичного та аналітичного обліку [28].

По даних первинних документах та по Журналу проводок 1С: Бухгалтерія підприємство ФГ “ГАДЗ” формує підсумки, які можуть виводитися за квартал, рік, місяць і за будь-який період, обмежені двома датами. Розрахунок підсумків може виконуватися по запиту й одночасно з введенням проводок (в останньому випадку не потрібно перерахування). Комп’ютеризація на підприємстві ФГ “ГАДЗ” чимало змінює процес організації роботи облікового апарату. Єдиним способом ефективної організації діяльності є закладення правил побудови організаційної структури в комп’ютерну систему організаційного управління.

Таким чином, розвиток аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками доцільно здійснювати у таких напрямках:

- удосконалення нормативно-правового забезпечення аудиту розрахунків та заборгованості;
- створення відділу внутрішнього аудиту на підприємстві та налагодження контролю за розрахунками з постачальниками та за сумнівною і безнадійною заборгованістю;
- підготовка та застосування аудиторської документації, що впливає на якість аудиту та сприяє більш ефективній оцінці отриманих аудиторських доказів та висновків;

– використання інформаційних технологій у процесі проведення аудиту розрахунків [31].

3.3 Оформлення результатів аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками на ФГ “ГАЗ”

Підбиття підсумків аудиту полягає в оцінці того, чи були дані перевірені, а також у підтвердженні того, що фінансова звітність подається відповідно до загальновизнаних принципів фінансового обліку та фінансової звітності. Аудитор повинен бути впевнений, що статті у підсумковому документі не призведуть до помилок у фінансовій звітності. Знайдені неправильні дані можуть вплинути на аудиторську оцінку результатів аудиту. Для узагальнення результатів аудиту їх потрібно систематично та однаково класифікувати [29].

Коли дані бухгалтерського обліку суперечать даним у фінансовій звітності, аудитор відображатиме їх у аудиторському звіті. Звіт повинен бути стислим, обґрунтованим, чітким та зрозумілим. Керівництво клієнта повинно надати аудитору відповіді на всі дефекти, виявлені у звіті, та заходи щодо їх усунення [29].

Узагальнення результатів аудиторської перевірки регулюється Законом України “ Про аудиторську діяльність ” та Національними нормативами аудиту України № 6 “ Документальне оформлення аудиторської перевірки ”, № 14 “ Аудиторські докази ”, № 20 “ Події, що мають істотний вплив на аудиторський звіт і відбуваються після укладення фінансової звітності підприємства та аудиторського висновку ”, № 26—27 “ Аудиторські висновки і звіти ”, № 28—29 “ Окремі вимоги до аудиторських висновків та звітів” [30].

Національні стандарти аудиту вимагають, щоб усі питання, які аудитор вважає важливими, були задокументовані та перевірені відповідно до вимог національних стандартів аудиту або інших стандартів та положень.

Система бухгалтерського обліку обробляє дві незалежні процедури перевірки:

- Детальне тестування операцій та залишків на рахунках;

– Аналіз важливих показників, включаючи перевірку на ненормальні відхилення та статі [30].

Аудиторам слід розглянути вплив подальших заходів на фінансову звітність та аудиторський звіт, а також впровадити аудиторські процедури, щоб гарантувати, що всі подальші заходи, про які слід повідомити до дати підписання аудиторського звіту, були визначені та проаналізовані. своєчасно.

Після дати підписання висновку аудитор не несе відповідальності за виконання аудиторських процедур або запит фінансової звітності.

Після виконання необхідних процедур та отримання необхідної інформації аудитор робить висновок про можливість постійної роботи підприємства, а зміст висновку не змінився [30].

Завершальний етап аудиту (узагальнення та оформлення результатів перевірки) не менш важливий, ніж попередні етапи. На завершальному етапі аудитору необхідно узагальнити всю отриману в ході перевірки та зосереджену в його робочій документації інформацію, обробити її певним чином і сформулювати на цій базі свою професійну думку про достовірність бухгалтерської звітності в частині розрахунків з постачальниками та підрядниками [32].

Виявлені під час перевірки помилки і порушення відображені в робочих документах аудитора. Аудитор склав робочі документи про проведені аудиторських процедурах відносно розрахунків в достатньо повною і докладною формі, необхідної для забезпечення спільного розуміння аудиту [32].

Склад, кількість, зміст документів, що входять в робочу документацію, були визначені відповідно з характером проведеної роботи, складністю діяльності підприємства, станом бухгалтерського обліку, надійністю системи внутрішнього контролю, а також виходячи з рівня керівництва та контролю за роботою персоналу аудиторської організації при виконанні окремих процедур [32].

Аудиторський висновок - це офіційний документ, призначений для користувачів бухгалтерської звітності суб'єкта [32].

Аналітична частина аудиторського висновку містить інформацію про загальні результати перевірки стану бухгалтерського обліку та звітності,

надійності системи внутрішнього контролю, дотриманні економічним суб'єктом законодавства при здійсненні фінансово-господарських операцій.

Підсумкова частина аудиторського висновку являє собою думку аудиторської фірми (аудитора) про достовірність бухгалтерської звітності підприємства, що перевіряється. Аудит завершується складанням детального аудиторського звіту [33].

Аудиторський звіт – це узагальнений документ, адресований керівництву, власнику, загальним збором акціонерів господарюючого суб'єкта, що містить детальні відомості про хід аудиторської перевірки, виявлені відхилення від встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку, порушення у фінансовій звітності, а також іншу інформацію, отриману в результаті проведеного огляду документів та вивчення операцій і є підставою для складання аудиторського висновку [33].

Аудиторський звіт ведеться у двох примірниках, один з яких віддається клієнтові для вжиття відповідних заходів та внесення виправлень до облікових записів, а другий залишається у аудиторської фірми як звітний документ про виконану роботу. Інформація, що міститься в аудиторському звіті є конфіденційною, за її розголошення аудитори несуть відповідальність відповідно до законодавства. Тому аудиторський звіт може бути переданий тільки наступним особам: особам, що підписала договір про надання аудиторських послуг;

- посадовій особі керівництва господарюючого суб'єкта, яка має на те
- відповідні повноваження.

Зі звітом зобов'язані бути ознайомлені вищі керівники підприємства [33].

ВИСНОВОК

Поставники – фізичні або юридичні які здійснюють постачання товарно-матеріальних цінностей, надають послуги та виконують роботи. Підрядники – фізичні особи або спеціалізовані підприємства, які виконують будівельно-монтажні роботи на підставі договорів підряду.

Процес постачання полягає в тому що підприємства складає договір з поставниками на потрібні матеріали виробництва та організовує доставку, складання виробничих запасів, перераховує гроші поставникові за одержані матеріали. Під часу цього процесу проходить зміна активу з форми грошей на форму майна, потрібного для виробництва продукції. Синтетичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ведуть на рахунку 63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”, який має три субрахунки

- 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;
- 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”;
- 633 “Розрахунки з учасниками промислово-фінансової групи”.

На субрахунку 631 ведеться облік з вітчизняними постачальниками і підрядниками

На субрахунку 632 – з іноземними;

На субрахунку 633 – з учасниками ПФГ.

Рахунок 63 – балансний, пасивний, за кредитом відображається заборгованість за одержані від постачальників і підрядників ТМЦ, прийняті роботи, надані послуги, а за дебетом – погашення, списання.

При складанні балансу підприємство дебетове сальдо рахунок 63 відображається в активі а кредитори в – пасиві.

Аналітичний обіг ведуть у розрізі постачальників і підрядників за кожним документом про отримання матеріалів, робіт, послуг та оплату за них у Відомості 3.3 аналітичного обліку.

Облік процесу придбання виробничих запасів ведуть:

- За фактичною собівартістю;

- Закупівельними цінами з виділенням транспортно-заготівельних витрат;

- За обліковими цінами з виділенням відхилень.

У податковому обліку витрати, пов'язані з придбанням ТМЦ суми ПДВ, відображають проводкою: Дт 641 Кт 631. За наявності оплати і надходження податкової накладної на оприбутковані ТМЦ підприємство отримує право на податковий кредит, що в обліку відображається записом: Дт 641 Кт 644.

Витрати на створення запасів та їх зберігання (транспортно-заготівельні) на практиці ведуться трьома методами:

- На окремому субрахунку, який відкривають на балансовому рахунку 20 «Виробничі запаси» окремо до кожного субрахунку;

- На резервному 29 «Заготівля та придбання матеріальних цінностей» з виділенням субрахунків за окремими видами матеріальних цінностей;

- Підсумовуються на рахунку 20 «Виробничі запаси» чи 29 «Заготівля та придбання матеріальних цінностей».

Під час одержання і використання ТМЦ можуть бути виявлені нестачі, а саме нестача з вини постачальника та нестача в межах норм природних втрат в дорозі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податки і бухгалтерський облік: Журнал Вороная Н., Білова Н., Нестеренко М. Серпень 2014/ № 67. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2014/august/issue-67/article-1343.html>.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. Рахунок 63 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
3. План рахунків бухгалтерського обліку URL: <https://kodeksy.com.ua/buh/plan-rahunkiv.html>.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 “Зобов'язання”. Наказ Міністерства фінансів України № 20 від 21.01.2000 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. Позабалансові рахунки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
7. Енциклопедія бухгалтерського обліку (частина 3): Журнал Вороная Наталія лютий 2016/ № 14. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/february/issue-14/article-15638.html>.
8. Основи бухгалтерського обліку: Журнал Альошкіна Наталя грудень 2018/ № 102. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/december/issue-102/article-41434.html>.

9. Теоретичні аспекти обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками:
Журнал Економіка і суспільство Гайдажирська О.М. Випуск №18 2018р.
URL: http://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/121.pdf.
10. Сутність, значення, форми розрахунків з постачальниками і підрядниками.
Автор: Рабешко Володимир, Тернопіль THEУ 2014. URL:
<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/8845>.
11. Господарський Кодекс України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
12. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. URL:
<https://studopedia.org/4-159142.html>.
13. Навчальний посібник/ Н.М. Ткаченко, О.В. Борович, І.Л. Цюцяк, А.Л. Цюцяк; за загальною редакцією Н.М. Ткаченко.- К.: Алерта, 2014.- 456с.
14. Економіка підприємства URL: <https://buklib.net/books/24466/>.
15. Зобов'язання: визначення та характеристика видів (URL:
<https://osvita.ua/vnz/reports/accountant/17053/>.
16. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками URL:
https://vuzlit.ru/671260/rahunok_rozrahunki_postachalnikami_pidryadnikami#29
.
17. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>.
18. Основні вимоги до оформлення та відображення в бухгалтерському обліку первинних та зведених облікових документів, 19.09.2009 URL: <https://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=98&ArtID=157>.
19. Облікові процедури контролю зобов'язань перед постачальниками та підрядниками: стаття Алла Олександрівна Фетончук-Ткачук 2016р. URL:
<https://core.ac.uk/download/pdf/153587382.pdf>.
20. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками Аркатова І.В. 2020р. URL:

online.com.ua/publications/ekonomika/2020/12/shlyahi-vdoskonalennya-obliku-rozrahunkiv-z-postachalnikami-ta-pidryadnikami/.

21. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора 2014. URL:
<https://www.pspaudit.com.ua/files/stankevic.pdf>.
22. Цивільний Кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
23. Закон України Про бухгалтерський облік і фінансову звітність від 06.05.1999р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/pt/reports.leftcol?ptid=1150>.
24. Облік розрахунків за зобов'язаннями URL:
<https://olgacim77.wixsite.com/gvpauoblik/10-2>.
25. Документальне оформлення та облік розрахунків з постачальниками URL:
https://studopedia.ru/20_85535_dokumentalne-oformlennya-ta-oblik-rozrahunkiv-z-postachalnikami.html.
26. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. Підручник 5 видання. 5 видання допов. і перероб.- К.: Алерта, 2011.- 976с.
27. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. URL:
https://vuzlit.ru/685955/buhgalterskiy_oblik_rozrahunkiv_postachalnikami_pidryadnikami.
28. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. URL: <https://studfile.net/preview/7707833/page:6/>.
29. Б.Ф. Усач Аудит: Навчальний посібник - Київ "Знання-Прес" 2002 с.223.
30. Закон України Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

ДОДАТКИ

Додаток А

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ N 75
від "11" січня 2021 р.

0410001

Одержано банком

Платник фермерське господарство "Гадз"

Код 37289250

Банк платника
АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" у
м. КИЄВІ

ДЕБЕТ рах. N

СУМА

UA793808050000026003717315619

2226.00

Отримувач ТзОВ "СІТІ-груп"

Код 32205857

Банк отримувача
КИЇВСЬКЕ ГРУ АТ
КБ "ПРИВАТБАНК", м. КИЇВ

КРЕДИТ рах. N

UA493218420000026006436156001

Сума (словами)

Дві тисячі двісті двадцять шість гривень 00 копійок

Призначення платежу

Оплата за колесо зубч. зг рах-фак № СФ-0000018 від 11
січня 2021 р. у т.ч. ПДВ 20% - 371.00 грн.

ДР

Проведено банком
11.01.2021

підпис банку

М.П. Підписи

Додаток Б

Продавець:
ТОВ "ОККО-БІЗНЕС ПАРТНЕР"
код ЄДРПОУ: 37091030
Купувач: фізична особа
Купувача адреса:
Місце відвантаження:
Продукція:
код ЄДРПОУ: 37289250
Купувача адреса:
Автомобіль:
Вантаж:
Додатково:
Отримувач:
код ЄДРПОУ: 37289250
Принес розвантажувач:
48431, Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Тимбрівка, вул. Горішча

№ прямику АА7396РН

Наказання № АДП-17191/20 - 9112280546
від 17.01.2021

№ подорожнього акту 475399

Міністерство з промислу
Служба СР

Регіональний митниця з промислу
Купувач Р.А.

9 № 0112280546
д. № 0042801012
Тел. код місця відвантаження 07120102
Код індексу 0000471

№	Найменування товару	Класифікація товару	Код товару за ДСТУ	Датум	Важкість	Густина за температурою 15°C, кг/л	Кількість за температурою 15°C, л	Густина, кг/л	Температура, °C	Маса, кг	Кількість, л	Ціна з ПДВ, л	Ціна без ПДВ, л	Загальна вага, кг
1	Дієтичне пивно	Пивно дієтичне ДП-3-Євро-80	2710194300	7088-2015	30	0,8275	4 080,130	0,8400	-2,6	3 341,200	3 080,000	20,85	17,38	82 983,00
2	Дієтичне пивно	Пивно дієтичне ДП-3-Євро-80	2710194300	7088-2015	30	0,8275	3 064,670	0,8380	-1,2	2 537,675	3 025,000	20,85	17,38	65 071,25
3	Дієтичне пивно	Пивно дієтичне ДП-3-Євро-80	2710194300	7088-2015	30	0,8274	3 400,810	0,8385	-0,6	2 884,078	3 415,000	20,85	17,38	71 202,75
												ПДВ	ПДВ	ПДВ
												181 047,49	181 047,49	36 209,51
												217 257,00	217 257,00	

Продовження заповнювача: Дієтичне пивно, вага 3,000 кг
Продовження заповнювача: Дієтичне пивно, вага 3,000 кг
Продовження: Дієтичне пивно, вага 3,000 кг
Вантаж вантажу: Служба СР
Від імені Продавця: Підписаний за повноваженнями
Вантаж вантажу: МВУ

Додаток В

Додаток 2
до Положення про ведення касових
операцій у національній валюті в Україні

Типова форма № КО-1

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ 37289250

Фермерське господарство "Гадз"
(найменування підприємства (установи, організації))

ПРИБУТКОВИЙ КАСОВИЙ ОРДЕР № 36

від 9 лютого 2021 р.

Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	
361		200,00 грн		

Прийнято від Садівник І.І.

Підстава : Договір: Основний договір

Сума Двісті гривень 00 копійок
(словами)

в тому числі ПДВ 33,33 грн

Додатки :

Головний бухгалтер Мушинська О.Й.
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир Садівник І.І.
(підпис, прізвище, ініціали)

Фермерське господарство "Гадз"
(найменування підприємства (установи, організації))

КВИТАНЦІЯ

до прибуткового касового
ордеру № 36

від 9 лютого 2021 р.

Прийнято від

Садівник І.І.

Підстава :

Договір: Основний договір

Сума Двісті гривень 00 копійок
(словами)

в т. ч. ПДВ: 33,33 грн

М.П.

Головний бухгалтер Мушинська О.Й.
(підпис, прізвище, ініціали)

Касир Садівник І.І.
(підпис, прізвище, ініціали)

